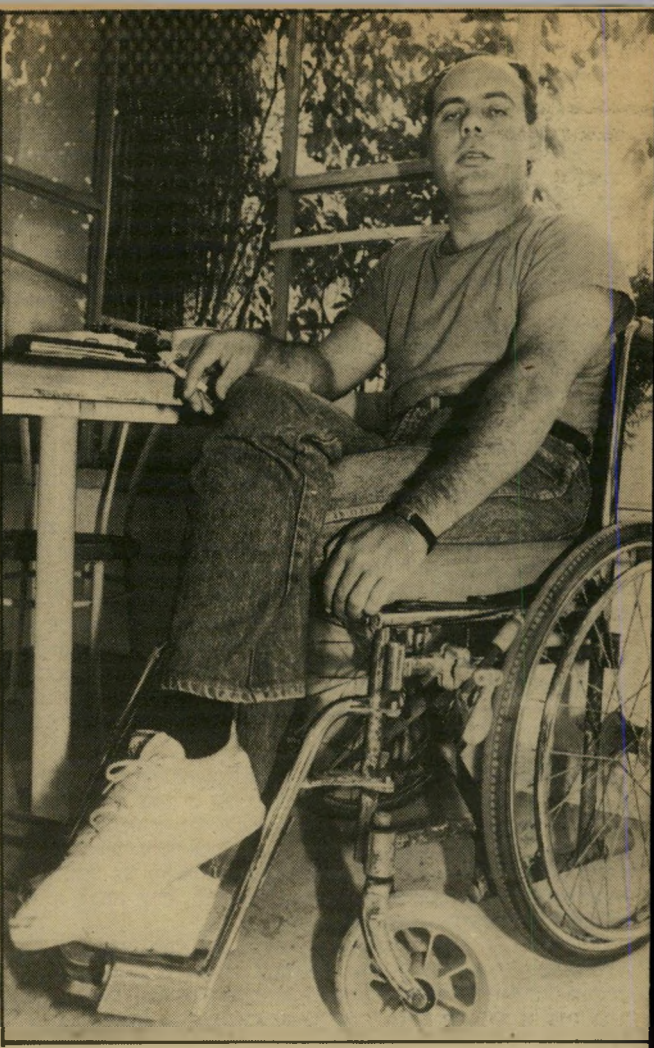
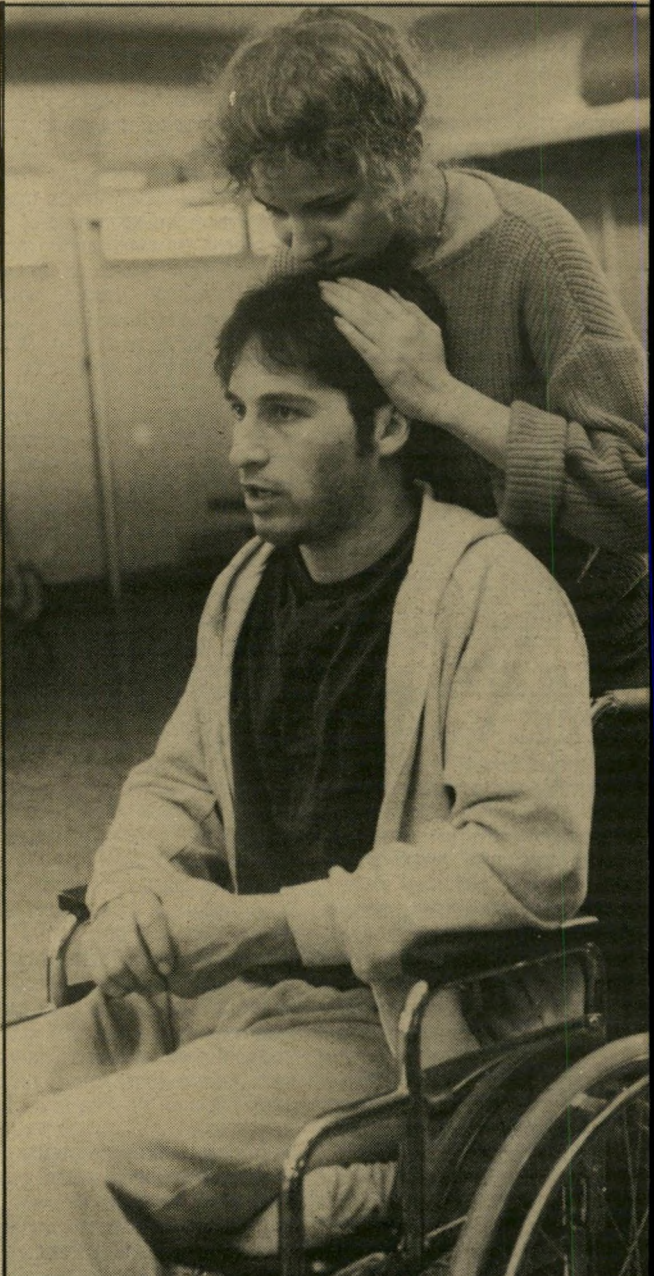

ענת סרנסקי, תולעים הח

נכה צה"ל משה מטלון את המדינה קיללתי לפני הפציעה, ולא הפסקתי עד היום!

שחקן איקה זוהר (עם ענת וקסמן) יש שני סוגי נכים - אחד שחי מנכות, ואחד שחי עם נכות. זה אני!

משה ("מוץ") מטלון הוא נכה אמיתי, ששימש כיועץ לענייני נכים לסרט "לא שם זין". מה הן חוויותיו ובעיותיו האמיתיות כאיש שחי בכיסא גלגלים

"שלא ירחמו עלי" - שיתחשבו בי!"

הוא בליכך מצחיק, עד שכמעט קשה להוציא ממנו מילה אחת רצינית. משה מטלון, שהכל קוראים לו מוץ, הוא איש בן 34, קצת מתקרת, קצת שמנמן, לבוש במיכנסי ג'ינס ובחולצת טריקו קצרת-שרוולים. הוא נועל, כמו כל עם ישראל, נעלי התעמלות מסוג ריבוק.

ההבדל בינו לבין בחורים ישראלים אחרים בגילו הוא גדול: מוץ צמוד לכיסא גלגלים. הוא נכה צה"ל מאז 1973, קצת לפני מלחמת יום הכיפורים.

נפגשנו בקפה אלכסנדר בצפון תל-אביב. נווה לי להגיע לקפה הזה, נוח לי לשבת בו, הוא הסביר בטלפון. "אני יכול להגיע אליו בקלות כשאני בא מהרצליה, יש ליד מידרכה רחבה, כך שאני יכול להחנות עליה את האר. טו. הקפה עצמו מרווח ואני יכול בקלות לתמרן בתוכו עם הכיסא".

למוץ אין בעיה לרדור על הנכות שלו. הוא עושה זאת בהרבה חן. לאנשים בריאים יש בעיה רצינית כשי הם פוגשים באדם נכה, בעיקר באדם היושב על כיסא גלגלים: איך להתייחס אליו, כך שלא ירגיש שונה, איך אין להביך אותו. למוץ אין בעיה בעניין

נפרד במהלך הסרט. הוא מתאר גם את מצוקותיו ובעיותיו של הצעיר ההופך לפתע לנכה ולמוגבל, ומתעכב בעיקר על היחסים עם הקרובים אליו ועל הבעיות המיניות שלו.

את הנכה בסרט מגלם איקה זוהר. איקה, בנו של אורי זוהר - לא המפורסם שחזר בתשובה, אלא הסיפוראי מחיפה, שהוא הודף כרור-ברול. את החברה בסרט מגלמת ענת וקסמן.

כדי לשחק תפקיד אמין של נכה, היה איקה צריך לעשות שיעורי-בייבי אינטנסיביים. כך מצא את עצמו צמוד למוץ, שניהם בכיסאות-גלגלים, מבי לים כחוצות תל-אביב. מוץ לימד את איקה את כל קשייה החיים של הנכים. הוא גם ייעץ לנכים אחרים המשחקים בסרט.

במהלך העבודה על הסרט חזר מוץ לחוויות שעברו עליו לפני 14 שנה, כשנפצע. הוא מדגיש שאופיו שונה לגמרי מאופיו של רפי - רפי הוא גבר ממורמר, השונא את סביבתו; מוץ מתגלה כאיש חביב, מלא חיים, אוהב כילויים. אבל גם הוא, כמו רפי, אחרי שנפצע, נפרד מן החברה שהיתה לו. לימים התחתן עם אשה אחרת

לא. הייתי על הסט כל זמן הצילום, מים, ראיתי כל מה שצילמו, חיפשתי לראות את הנכים בסרט נראים אמניים. מדובר על המישור הטכני-פיסי. איך להתנהג ולחיות על העגלה. לפני תחילת הצילומים היו לי שיחות-נפש עם איקה, וזה עשה לי בעיה, כי זה החזיר אותי 14 שנה אחורה. סיפורי סיפורים אישיים, נפתחתי בדברים שהייתי מוכן להיפתח. סיפורי לו על הנירה שלי, על המיפגש הראשון עם ההורים ועם החברים.

איקה הוא היום חבר שלי, נוצרו יחסים נהדרים עם כולם.

● **היה לך קשה? סיפרת שזה החזיר אותך 14 שנה אחורה.** לכל אחד היו בעבר שלו חוויות שהוא מנסה להרחיק אותן. פה, בסרט, הפשיטו אותי מהמון בחינות, אבל אם לא הייתי מוכן, לא הייתי מתפשט. ראיתי בסרט אתגר.

● **גם לי יש סיפור אישי עם הספר לא שם זין.** קראתי אותו חודש לפני שנפצעת.

● **ומה חשבת עליו?** האמת? היתה לנו שיחה על הספר, לי ולחברה שלי, בזמנו. אז אמרתי

"הבת הגדולה שלי, בת 4, אומרת שהיא רוצה ללמד אותי ללכת... אתה מרגיש שהרסת להורים שלך... המישפחה היא הסובלת העיקרית..."

הזה, הוא טוען שרק לבריאים יש בעיה כזו. לעיתים קרובות נתקלים במראה של ילד קטן המצביע בהתלהבות לעבר נכה - מישוהו קטוע איבר, נעזר בקביים, או היושב בכיסא-גלגלים. הילד, מתוך סקרנות טיבעית, מצביע ושואל שאלות. האם המלווה אותו ממחרת להסות אותו, מזוהה אותו הצידה, לוחשת בקול רם שלא יפה להצביע על אנשים, בעיקר אם הם נכים. גם עם העניין הזה אין למוץ בעיה. הוא מוכן להסביר לכל ילד תוהה כסבלנות רבה מדוע הוא יושב בכיסא גלגלים ואינו מהלך על רגליו.

מוץ היה היועץ ה"מיקצועי" של הסרט לא שם זין. הסרט מספר על בחור צעיר, רפי, בוגר בית-ספר תיכון בתל-אביב, מלא חיים, שיש לו חברה, שבה הוא מתאהב יום לפני גיוסו, ושורומאן שלהם מתפתח תוך כדי שרותו הצבאי. רפי מתגייס, כמו כן, לצנחנים. הכל נראה ורוד, עד שהוא נפגע בפעולה מיבצעית והופך משותק מן המתגייס ומטה. הסרט מתאר מה קורה לו, מה קורה ליחסיו עם מישפחתו ועם החברה שלו, שממנה הוא

והוליד שתי בנות, היום בנות 4 ושתניים. הוא התעסק בכל מיני מיקצועות, וכיום הוא מארגן טיולים בארץ ובחול לנכים ולקשישים.

רפי הוא בן-זונה!

● **הסרט מעורר מחשבות על נכים.** הסרט הוא סיפור של איש, לא של נכים.

● **אבל הוא מעורר שאלות על הנכים.** אבל זה לא סרט על נכים, זה סרט על איש עם אופי מאוד מוגדר.

● **מסופר שם על שלבים שהוא עובר בדרך לשיקום. אלה לא השלבים שאותם עובר רים בולם?** כל אחד מגיב אחרת. רפי, הנכה מהסרט, הוא נכה ממש, נכה כרוזו. הסרט הוא אמיתי ונכון, אבל הוא לא סיפור של נכים. אני לא חיפשתי את עצמי בסרט.

● **לא היתה לך הזדהות עם רפי?**

שאני לא מוכן לשפוט את רפי, וש בכלל אסור לשפוט אדם במצבו. כשנפצעת ירדתי דבר אחר: שאני לא רוצה להיות רפי. או אני לא רפי. אבל מחוץ לזה, אני גם טיפוס מאוד שונה. היו כמה דברים משותפים בינינו: נער תל-אביבי, תנועת-נוער, סנדלים תנ"כיים, צבא, צנחנים, אוכל אותה. יש לו נירה משלו.

● **בן כמה היית כשנפצעת?** 20.

● **איך זה קרה?** נפגעתי כתאונת-משאית, שנשאה ארגוני-תחמושת, ונקברתי תחת האר-גיום.

● **ו...?** וזהו. רמת-הגולן, קצת לפני מיל-חמת יום-כיפור, עלינו להתחזק את הקו. בגלל זה יש לי המון חברים בעולם הזה, ועוד יותר בעולם הבא.

● **היית בהכרה כשנפצעת?** כן. כמעט איבדתי אותה בבית-החולים בצפת.

● **מתי נודע לך שלא תוכל עוד ללכת?** מתי הרגשתי? כשנפצעתי. רפי עמר לי מהרגע הראשון מול הפנים. הגעתי